مسئوولیت متن و شکل بدوش نویسندهٔ مضمون میباشد، عقیدهٔ نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاین نمی باشد

ډاکټر ش میره کی

۲۰۲۶/۰۵/۱۱

هانتا ویروس څه شی دئ؟

ګرانو دوستانو ! پدې ورځو کې د هانتا ویروس په برخه کې ډیر خبرونه کته پورته کیږي ، نو ددغی ویروس په برخه کې مه درته معلومات برابر کړی ده هیله لرم څه هغه دوستان څه په کلو او باندو کې ژوند کاوي ورځخه ګټه واخلي . نو لاندي معلومات تر پایه یو ځلي ولولي .
Dr SH Mirakai
هانتا ویروس یوه جدي ویروسي ناروغي ده چې د انسان او ژوو ترمنځ لیږدیږي او تر ډیره د موږکانو له لارې انسان ته انتقالیږي. لاندي یې په مفصل او روښانه ډول معلومات درکوم:

هانتا ویروس څه شی دی؟
هانتا ویروس (Hantavirus) د ویروسونو یوه ډله ده چې د Hantaviridae کورنۍ پورې اړه لري. دا ویروسونه اکثره د موږکانو (Rodents) په بدن کې ژوند کوي او انسان ته د هغوی له لارې رسیږي.

دا ناروغي څنګه منځ ته راځي؟

انسان ته د هانتا ویروس انتقال اکثره د لاندې لارو انتقال کیږي:

- د موږکانو د ادرار (Urine)، غایطه موادو (Feces) او لاړی (Saliva) وچې ذرې چې په هوا کې خپرې شي او انسان یې تنفس کړي
- د موږکانو مستقیم تماس
- کله کله د موږک د چیچلو (Bite) له لارې

کومې ناروغۍ رامنځته کوي؟

هانتا ویروس دوه مهمې ناروغۍ پیدا کوي:

1. د سږو سنډروم

هانتا ویروس د سږو سنډروم (Hantavirus Pulmonary Syndrome - HPS)

- خطرناک حالت دی
- سږي (Lungs) سخت زیانمنوي
- ناڅاپي ساه لنډي رامنځته کوي

2. د پښتورګو سنډروم

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولئ

Hemorrhagic Fever with Renal Syndrome (HFRS)

- پښتورګي (Kidneys) زيانمنوي
- د وينې بهېدنې (Hemorrhage) لامل کېږي

نښې نښانې :

په پيل کې:

- تبه (Fever)
- د بدن درد (Myalgia)
- سر درد (Headache)
- ستړيا

وروسته:

- ساه لنډي (Shortness of Breath)
- ټوخی
- د سينې دروندوالی
- د وينې فشار کمېدل

وقايه (مخنيوی) :

د دې ناروغۍ مخنيوی ډېر مهم دی:

- د موږکانو له تماس څخه ځان ساتل
- کور پاک ساتل او د موږکانو مخنيوی کول
- د ککړو ځايونو د پاکولو پر مهال ماسک کارول
- د خوړو ساتنه په خوندي ځای کې

درملنه :
تر اوسه پورې د هانتا ويروس لپاره ځانګړې درملنه نشته، خو:

- ناروغ ته حمايوي درملنه ورکول کېږي (Supportive Care)
- اکسيجن ورکول کېږي که ساه لنډي وي
- په شديدو حالاتو کې د مصنوعي ساه ورکولو ماشين (Ventilator) کارول کېږي

ځيني وخت د Ribavirin درمل کارول کېږي، په ځانګړي ډول د HFRS لپاره، خو اغېز يې تل بشپړ نه وي.

مهم ټکي :

- دا ناروغي جدي ده او ژر درملنې ته اړتيا لري
- که څوک له موږکانو سره تماس درلود او نښې يې پيدا شوي، بايد ژر ډاکټر ته مراجعه وکړي

اوس د هانتا ويروس د تشخيص (Diagnosis) او لابراتواري آزموينو په اړه هم مفصل معلومات درکوم:

د هانتا ويروس تشخيص (Diagnosis of Hantavirus)

د هانتا ويروس تشخيص يوازې د نښو پر بنسټ نه کېږي، بلکې ځانګړو لابراتواري آزموينو ته اړتيا لري.

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

مهم لابراتواري ازموينې :

1. د انتي بادۍ آزموينه :

(IgG Antibodies & Serology (IgM

- بدن د ويروس پر وړاندې انتي بادۍ جوړوي
- IgM د نوې ناروغۍ نښه ده
- IgG د پخوانۍ يا پرمختللې ناروغۍ نښه ده

2. د ويروس جنيټيک آزموينه :

PCR (Polymerase Chain Reaction)

- د ويروس DNA يا RNA کشف کوي
- ډېر دقيق او ژر تشخيص ورکوي

3. د وينې عمومي ازموينه :

Complete Blood Count (CBC)
پکې دا بدلونونه ليدل کېږي:

- پليټليټونه کمېږي (Thrombocytopenia)
- سپينې وينې حجرې زياتېږي (Leukocytosis)

4. د وينې بايوکيميا :

- د پښتورگو دندې خرابېږي (Renal Function Tests)
- د ځيگر انزايمونه (Liver Enzymes) لوړېږي

نورې آزموينې :
د سږو عکس

Chest X-ray يا CT Scan

- د سږو مايعات ښيي
- د Hantavirus Pulmonary Syndrome شدت معلوموي

د تشخيص مهم ټکي :

- د ناروغ د ژوند چاپېريال مهم دی (ايا له موږکانو سره تماس لري؟)
- د نښو ناڅاپي پيل
- د لابراتوار پايلې بايد سره يوځای وکتل شي

د نورو ناروغيو څخه بېلول (Differential Diagnosis)

هانتا ويروس له دې ناروغيو سره ورته والی لري:

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړيکه ټينګه کړئ maqalat@afghan-german.de
يادونه: دليکنې د ليکنيزې بڼې پازوالي د ليکوال په غاړه ده ، هيله من يو خپله ليکنه له راليږلو مخکې په ځير و لولئ

- COVID-19
- Influenza
- Leptospirosis

نو ځکه دقیق تشخیص ډېر مهم دی.

پایله :

- تشخیص د نښو + لابراتواري ازموینو پر بنسټ کېږي
- PCR تر ټولو دقیق ازموینه ده
- ژر تشخیص د ژوند ژغورلو لپاره ډېر مهم دی

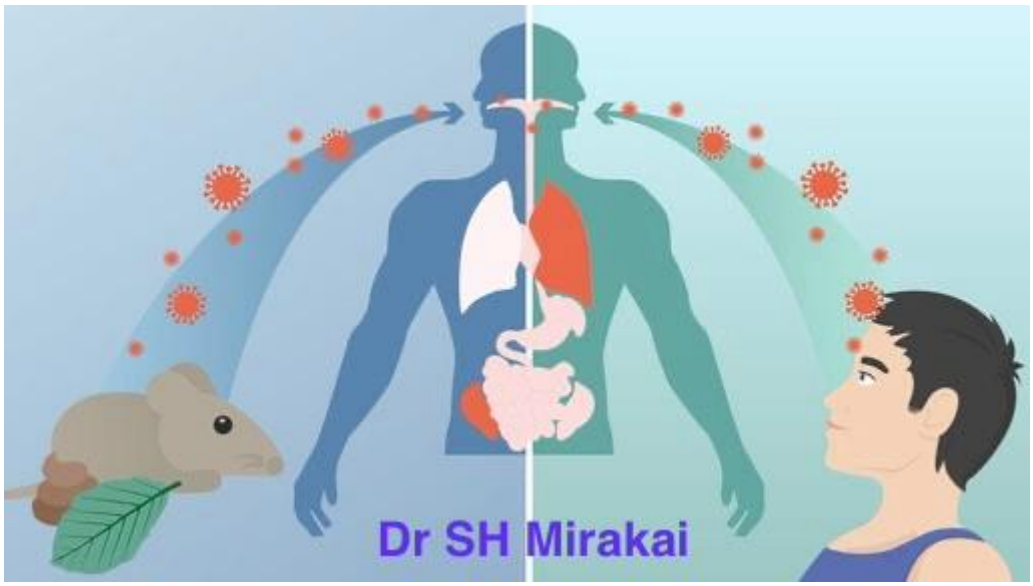

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکاری ته رابولي. په دغه پته له موږ سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de
یادونه: دلیکنې د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده ، هیله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په ځیر و لولـئ